

A Fővárosi Ítéltábla a Dr. Újvári Zsolt ügyvéd által képviselt felperes neve(felperes címe) felperesnek a Dr. Czeglédi Éva jogtanácsos által képviselt Nemzeti Fejlesztési Ügynökség (1077 Budapest, Wesselényi u. 20-22.) alperes ellen szerződés teljesítése iránt indított perében - melybe az alperes pernyertessége érdekében a Nagy és Pál Ügyvédi Iroda által képviselt beavatkozó neve (beavatkozó címe) beavatkozott - a Fővárosi Bíróság 2011. szeptember 28. napján kelt 25.G.40.350/2011/8. számú ítélete ellen az alperes 10. sorszámon és a beavatkozó 9. sorszámon előterjesztett fellebbezése folytán meghozta a következő

í t é l e t e t :

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatja, és az alperes által fizetendő kamat mértékét a 2013. június 30. napjáig terjedő időre a késedelemmel érintett naptári félét megelőző utolsó napon érvényes jegybanki alapkamat mértékére, a 2013. július 1. napjától a kifizetésig napjáig terjedő időre pedig a késedelemmel érintett naptári félév teljes idejére az adott naptári félév első napján érvényes jegybanki alapkamat mértékére leszállítja. Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 200.000 (azaz kétszázezer) Ft + áfa ügyvédi munkadíjból álló másodfokú perköltséget. A le nem rótt fellebbezési illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

I n d o k o l á s

A felperes keresetében kérte, hogy a bíróság kötelezze az alperest 8.971.754 Ft és ezen összegből 6.501.526 Ft után 2008. augusztus 12. napjától, míg 2.470.228 Ft után 2010. május 20. napjától a kifizetésig járó. Ptk. 301/A. §-a szerinti késedelmi kamat megfizetésére a felek között 2006. szeptember 29-én létrejött támogatási szerződés teljesítéseként. Követelése ténybeli alapjaként előadta, hogy az alperes képviseletében eljáró beavatkozó jogszerűtlenül állt el a szerződéstől, illetve jogszerűtlenül tartotta és vonta vissza a támogatás összegét.

Az alperes a kereset elutasítását kérte. Állította, hogy az elállás jogszerű volt, mert a felperes nem tudta igazolni, hogy a támogatási szerződés beszerzésre vonatkozó szabályait maradéktalanul betartotta, az eljárása tehát sértette a támogatási szerződés VI.1. pontjában írtakat.

A beavatkozó szintén a kereset elutasítását kérte. Állítása szerint a felperes eljárása sértette a pénzügyi útmutató C1. pontját, a felperes ugyanis a szabályszerű

beszerzés dokumentumait nem tudta bemutatni, és így a nyílt, átlátható és tisztességes verseny követelményének való megfelelést sem tudta igazolni.

Az elsőfokú bíróság ítéletével kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 8.971.754 Ft-ot és abból 6.501.526 Ft-nak 2008. augusztus 12-től, míg 2.470.228 Ft-nak 2010. május 20-tól a kifizetés napjáig járó, a késedelemmel érintett naptári félévet megelőző utolsó napon érvényes jegybanki alapkamat 7 %-kal növelt összegének megfelelő mértékű késedelmi kamatát és 562.500 Ft perköltséget. Rendelkezése szerint az eljárás illetékét az állam viseli.

Ítéletének indokolásában megállapította, hogy a felek között nem vitásan támogatási szerződés jött létre, amely alapján a felperes a szerződésben vállalt képzések megvalósítása esetén jogosultságot szerzett a felperes (helyesen az alperes) által biztosított támogatás összegére (Ptk. 198. § (1) bekezdés). A Pp. 164. § alapján az alperest terhelte annak perbeli bizonyítása, hogy az elállási jogát jogszerűen gyakorolta, míg a felperesnek azt kellett bizonyítania, hogy a szerződés teljesítéséhez szükséges beszerzések során az előírt feltételek megtartásával járt el. A szabálytalansági jegyzőkönyv kivonata alapján megállapította, hogy az alperes az elállását a támogatási szerződés VI.1., IX.3., XIII. pontjaira és a strukturális alapok és a Kohéziós Alap felhasználásának általános eljárási szabályairól szóló 14/2004. (VIII.13.) TNM-GKM-FMM-FVM-PM együttes rendelet (továbbiakban Együttes rendelet) 34. §-ának (1) bekezdésére alapította. A beavatkozó által közölt elállási nyilatkozat a szerződés olyan szabályaira utal, amelyek a beszerzésekkel kapcsolatban általános elvárásokat fogalmaznak meg. A tisztességes, nyílt és átlátható eljárás elvéből, valamint a fokozott gondosság követelményéből azonban nem következik kétséget kizáróan a konkrét beszerzés során követendő eljárás gyakorlata. Az alperes által hivatkozott pénzügyi útmutató és a projektelemzési füzetek már tartalmazzák ugyan bizonyos részletszabályokat, ezek azonban szerződéses utalás hiányában nem váltak a felek polgári jogi megállapodásának részévé, így az azokban írtak megsértésére az alperes nem hivatkozhat alappal. Hangsúlyozta, hogy a felek között a támogatási szerződés megkötésével magánjogi viszony jött létre, melynek tartalmát a szerződés, illetve a vonatkozó jogszabályok töltik ki. Az alperes sem vitatta, hogy a felperes három árajánlatot beszerzett, és csupán a beszerzések időpontját, időbeli eltérését, valamint a nyertes ajánlattevő és a felperes korábbi kapcsolatát kifogásolta. Ezeknek a körülményeknek a tilalma viszont semmilyen módon nem szerepel a szerződésben, és a pénzügyi útmutató is csak javasolja a három árajánlat beszerzését, de azt nem teszi egyértelműen kötelezővé. A beavatkozó által hivatkozott C1. pontot pedig a perbeli időszakban hatályos útmutató még nem tartalmazta. Az alperesnek az általa csatolt, 2007. december 15-én kelt állásfoglalása a perbeli előadásához képest ellentmondásos, ugyanis az okiratokból nem következik a három árajánlat beszerzésének és dokumentálásának kötelezettsége. Emellett az állásfoglalás azt is hangsúlyozza, hogy a szabálytalansági eljárás megindításának és a szabálytalanság megállapításának nem a három árajánlat hiányában van helye, hanem akkor, ha a beszerzés a piaci ár megsértése vagy egyéb ok miatt aggályos. A piaci ár megsértésére azonban az alperes sem a perben, sem az azt megelőző vizsgálatok

során nem hivatkozott. Az alperes utalt ugyan a nyertes ajánlattevő előnyben részesítésére, bizonyíték hiányában viszont ennek ténye nem volt megállapítható. Mindezek alapján az alperes elállása nem volt jogszerű, és ezért kötelezte a szerződés szerinti támogatás teljes összegének megfizetésére. A perköltségről a Pp. 78. §-ának (1) bekezdése alapján rendelkezett azzal, hogy az eljárás illetékét az alperes pervesztessége folytán az állam viseli.

Az elsőfokú ítélet ellen az alperes és a beavatkozó terjesztett elő fellebbezést.

Az alperes elsődlegesen az elsőfokú ítélet megváltoztatását és a kereset elutasítását, másodlagosan a késedelmi kamat mértékének a Ptk. 301. § (1) bekezdése szerinti mértékre történő leszállítását kérte.

Álláspontja szerint a jogi kötőerővel nem bíró állásfoglalása bizonyítékként való értékelése jogszabályellenes. A felperes kötelezettségeit a támogatási szerződés, valamint a közzétett tájékoztatások és útmutatók tartalmazták, nem pedig a hivatkozott belső ügyirat. A perben a felperes terjesztette elő azt a bizonyítási indítványát, hogy az állásfoglalás eredeti változatát csatolja. Az elsőfokú bíróság e bizonyítási indítvány teljesítéseként kötelezte az irat benyújtására, ő azonban nem kérte a bizonyítékkénti értékelését, és ezért nem helytálló az elsőfokú ítéletnek az a megállapítása, hogy perbeli nyilatkozatai között ellentmondás lenne. A támogatási szerződés VI.1. pontja szerint a projekt végrehajtása során a beszerzésekre vonatkozóan biztosítani kell a tisztességes, nyílt és átlátható eljárást. Véleménye szerint a kiválasztási eljárásokat a projekt végrehajtása során kell lefolytatni, azonban a felperes által csatolt ajánlatok mindegyike korábbi dátumú, mint a projekt megvalósításának kezdete. A felperes tehát a projekt végrehajtása alatt beszerzésre vonatkozó kiválasztási eljárást nem folytatott le és ezzel bizonyítottan megszegte a támogatási szerződés előbbi pontját. A három ajánlat beszerzése egyébként sem felelt meg a tisztességes eljárás követelményének. A felperes és a nyertes ajánlattevő közötti korábbi kapcsolat ténye már önmagában is megalapozza a beszerzés aggályosságát. Tévesen állapította meg az elsőfokú bíróság azt is, hogy a piaci ár megsértésére nem hivatkozott, hiszen a szabálytalansági jegyzőkönyv 11. pontja éppen az ezzel kapcsolatos kifogást tartalmazza. A bíróság kötelezte a felperest, hogy csatolja be a hivatkozott három árajánlat írásbeli anyagát, ideértve az e-mailes levelezést vagy egyéb dokumentációt. Ehhez képest ugyanazt az ajánlati összesítő formanyomtatványt nyújtotta be, amelyet már a helyszíni ellenőrzés során is bemutatott, így az őt terhelő bizonyítási kötelezettségnek nem tett eleget.

A beavatkozó fellebbezése az elsőfokú ítélet megváltoztatására és a kereset elutasítására irányult.

Kiemelte, hogy ugyan a pénzügyi útmutató és a projekttámogatási füzetek nincsenek a támogatási szerződés mellékletei között felsorolva, a támogatási jogviszonynak mégis kiemelkedően fontos részei, mert a támogatási szerződéssel szorosan összefüggenek. A pályázó ugyanis a pályázati felhívásban foglaltak

alapján készíti el a pályázatát és a támogatási szerződés megkötésére is csak akkor kerülhet sor, ha a pályázat a pályázati felhívásnak tartalmilag és formailag is maradéktalanul megfelel. A pénzügyi útmutató a pályázati csomag részét képezi és az a célja, hogy a pályázati felhívásban rögzített támogatás igénybevételének pénzügyi feltételeit és módját rögzítse. Amennyiben az ellenőrző szervezetek indokoltnak látják, úgy a kedvezményezettektől a pénzügyi útmutatóban foglaltakon túlmenően is kérhetnek dokumentumokat, és ennek megfelelően a felperes a költségek elszámolásakor úgy járt volna el helyesen, ha a pénzügyi útmutatóban foglaltakat maradéktalanul figyelembe vette volna. Nem helytálló az elsőfokú bíróságnak az a megállapítása, hogy a pénzügyi útmutató a három árajánlat beszerzését nem teszi egyértelműen kötelezővé, hiszen az útmutató 6.4. pontja éppen azt tartalmazza, hogy a piaci ár igazolására három árajánlatot kell beszerezni. A felperes ugyan beszerezte ezeket, de az ajánlattételi felhívásokat már nem tudta bemutatni. A támogatási szerződés rendelkezései alapján azonban a tisztességes, nyílt verseny és az átláthatóság érvényesülését a felperesnek kell bizonyítania, ez pedig kizárt kellő dokumentáltság nélkül. Az ajánlattételi felhívások azért is kiemelten fontosak, mert a felperes csak ezekkel tudja bizonyítani, hogy azonos tartalmú ajánlati felhívásokat közölt minden ajánlattevővel. A felperesi előadás szerinti szóbeli egyeztetés útján lefolytatott beszerzési eljárás kizárja a dokumentáltság és ezáltal az átlátható és tisztességes eljárás lefolytatásának tényét. A három ajánlat bekérésére eltérő időpontokban került sor és az ajánlatok közel 13 napos eltéréssel érkeztek be. A kialakult gyakorlat szerint az ajánlatkérési időpontok egybeesése rendkívül jelentős, tekintve, hogy ennek hiányában nem zárható ki az a lehetőség, hogy az egyik ajánlattevő megismerte egy másik ajánlattevő ajánlatát. A felperes nem tudott maradéktalanul eleget tenni ellenőrzési kötelezettségének, és ezért nem lehetett kétséget kizáróan megállapítani, hogy a beszerzési eljárás tisztességes volt, és érvényesült a piaci ár.

A felperes az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását kérte, annak helyes indokaira hivatkozott.

Az elsőfokú ítéletnek jogerőre emelkedett rendelkezése nem volt, ezért azt az ítéltábla teljes terjedelmében vizsgálta felül.

A fellebbezések nagyobb részben megalapozatlanok.

Az elsőfokú bíróság a tényállást helyesen állapította meg, a per főtárgya tekintetében hozott érdemi döntésével és lényegében annak indokolásával az ítéltábla egyetért.

Az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg, hogy a felek között támogatási szerződés jött létre, az ítéltábla annyiban osztja az alperesi álláspontot, hogy az ún. pénzügyi útmutatóban foglaltakat a felek jogviszonyának értékelésekor figyelembe kell venni. Az államháztartás működési rendjéről szóló, jelen ügyben alkalmazandó 217/1998. (XII.30.) Korm. rendelet (Áhvhv.) 2. §-ának 68. pontja szerint ugyanis a pályázati felhívás az előzetes kötelezettségvállalás dokumentuma,

az Együttes rendelet 8. §-ának (3) bekezdése értelmében pedig a pályázati felhívással egyidejűleg kell közzétenni az ún. útmutatót. Az elsőfokú bíróság viszont megalapozottan mutatott rá, hogy a pénzügyi útmutató csak javasolja a három árajánlat beszerzését, ebben a körben az ítélet tábla a Pp. 253. §-ának (4) bekezdése alapján csak utal az elsőfokú ítélet helyes indokaira. Helyesen foglalt állást az elsőfokú bíróság abban is, hogy az elállás jogszerűségét az alperesnek kell bizonyítania, és ebben a körben az elállási nyilatkozatban, illetőleg az ahhoz kapcsolódó jegyzőkönyvben rögzített szerződésszegés fennállása vizsgálendő. Az alperesnek a 2008. augusztus 12-én kelt elállási nyilatkozata szerint a szabálytalansági eljárás során készült jegyzőkönyv 10. pontja tartalmazza a felperes által megsértett rendelkezéseket. Az ítélet tábla egyetért az elsőfokú bíróság azon megállapításával, hogy a megjelölt rendelkezések általános elvárásokat fogalmaznak meg. A VI.1. pont a beszerzésekkel kapcsolatosan rögzíti a tisztességes, nyílt és átlátható eljárás elvét. A perben az alperesek már nem vitatták, hogy a három ajánlatot a felperes beszerezte, ezért kizárólag a beszerzés módja volt vizsgálható. A VI.1. pontba írt általános szabályt nyilvánvalóan a konkrét jogszabályi előírások mellett a támogatóknak kell tartalommal megtöltenie. Nem hivatkozhat olyan kötelezettség elmulasztására, amelyet sem a jogszabályok, sem a szerződés nem írt elő a felperes részére. Nem kifogásolhatja ezért azt, hogy a felperes az ajánlattételre irányuló felhívását, illetőleg a megkapott ajánlatokat nem dokumentálta megfelelően. Az Együttes rendelet 27. § (1) bekezdésének k) pontja rendelkezik arról, hogy a támogatási szerződésben rögzíteni kell a dokumentációs kötelezettségeket. A felek közötti szerződés VIII.2. pontja ennek megfelelően meghatározza, hogy a projektdosszié mely dokumentumokat tartalmazza, a felsorolásban pedig az alperes által hiányolt ajánlattételi felhívás, illetőleg ajánlat nem szerepel. A szerződés arra sem tartalmaz előírást, hogy az ajánlattételi felhívást egyidőben kell megküldeni az ajánlattevők részére, és ez csak a projekt végrehajtása során történhet. Itt utal az ítélet tábla arra, hogy a támogatási szerződés aláírására 2006. szeptember 29-én került sor, míg a projekt megvalósításának kezdő napja 2006. január 1., befejezésének napja 2006. november 30-a volt. A felperes pályázatát 2005. július 20-án regisztrálták, nyilvánvalóan be kellett már szereznie az ajánlatokat ahhoz, hogy a projektet a szerződés szerinti időpontban meg tudja indítani. Helyesen állapította meg továbbá az elsőfokú bíróság, hogy a piaci ár megsértésére az alperes sem a perben, sem az azt megelőző vizsgálatok során nem hivatkozott. Az elállási nyilatkozata ugyanis az elállás okaként egyértelműen a szabálytalansági vizsgálati jegyzőkönyv 10. pontjában foglaltakat jelöli meg. Csak a 11. pont utal a piaci árral kapcsolatos kifogásokra, így viszont az nem vizsgálható az elállást megalapozó okként. Alaptalan a beavatkozó hivatkozása a felperes és az ajánlatot tevő korábbi üzleti kapcsolatára is, ez ugyanis önmagában az összeférhetetlenséget, a tisztességtelen eljárást nem támasztja alá.

A felperes nem szegte meg a szerződés IX.3. pontját sem, mert ez kifejezetten csak azt a kötelezettségét írja elő, hogy biztosítsa az alperes részére az ellenőrzés lehetőségét és bocsássa rendelkezésére az iratait. Maga az alperes sem hivatkozott arra, hogy akár a helyszíni ellenőrzés, akár a szabálytalansági eljárás során a felperes ne adta volna át mindazon iratait, amelyek rendelkezésére álltak.

Nem osztotta a másodfokú bíróság a felperesnek azt az álláspontját sem, hogy a felperes által hivatkozott állásfoglalása bizonyítékként nem értékelhető. A Pp. 3. §-ának (5) bekezdése értelmében ugyanis a bíróság a polgári perben alakszerű bizonyítási szabályokhoz, a bizonyítás meghatározott módjához, vagy meghatározott bizonyítási eszközök alkalmazásához nincs kötve, szabadon felhasználhatja a felek előadásait, valamint felhasználhat minden egyéb bizonyítékot, amely a tényállás felderítésére alkalmas. A hivatkozott állásfoglalás nem is tekinthető belső iratnak, hiszen azt a közreműködőként eljáró alperesi beavatkozó részére címezte. Helyesen mérlegelte az elsőfokú bíróság azt is, hogy az állásfoglalás értelmében a per tárgyát képező kérdést illetően az alperes álláspontja sem egyértelmű. Az állásfoglalás lényegében a bírósági állásponttal egyezően tartalmazza, hogy a támogatási jogviszony tartalmát meghatározó dokumentumokból nem következik a 3 árajánlat beszerzésének és dokumentálásának kötelezettsége. Egyetért az ítélőtábla azzal is, hogy nem indokolt a szabálytalanság megállapítása, ha nem áll rendelkezésre 3 db árajánlat, de a piaci ár megsértése nem bizonyítható, a pénzért értéket elv betartása ugyanis a megfelelő áron történő költséghatékony beszerzést jelenti. Ennek igazolása a kedvezményezett feladata, ami túlmutat a 3 db árajánlat kérdéskörén.

Az alperes megalapozottan hivatkozott a fellebbezésében arra, hogy a késedelmi kamat összege nem a Ptk. 301/A. § (1) és (2) bekezdése alapján állapítható meg. Ezen szakaszok ugyanis a gazdálkodó szervezetek közötti késedelmi kamatra vonatkozó előírások. A Ptk. 685. §-ának c) pontja értelmében pedig a gazdálkodó szervezetre vonatkozó rendelkezéseket költségvetési szerv esetén a gazdálkodó tevékenységgel összefüggő polgárjogi kapcsolatokra kell alkalmazni és a támogatási szerződés nem minősül ilyen kapcsolatnak. Az ítélőtábla az alperes által fizetendő késedelmi kamat mértékét ezért a Ptk. 301. §-ának (1) bekezdése szerinti mértékre leszállította.

Mindezekre tekintettel a másodfokú bíróság az elsőfokú ítéletet a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján részben megváltoztatta. A túlnyomó részben eredménytelenül fellebbező alperest kötelezte a felperes részére a Pp. 81. § (1) bekezdése szerint a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2) és (5)-(6) bekezdése alapján megállapított ügyvédi munkadíjból álló másodfokú perköltség megfizetésére. A Pp. 83. § (1) bekezdése alapján mellőzte a beavatkozó perköltség fizetésére való kötelezését, figyelemmel arra, hogy a fellebbezésével kapcsolatosan, mivel az lényegében az alperesi érveléssel megegyezett, az ellenfélnek költségtöbblete nem merült fel a másodfokú eljárásban.

Az alperes és az alperesi beavatkozó illetékmentességére tekintettel a le nem rótt fellebbezési illetéket az állam viseli a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 14. §-a alapján.

Budapest, 2013. november 27.

. Pestovics Ilona s.k.

a tanács elnöke

Dr. Sándor Ottó s.k.
Judit s.k.
előadó bíró

Takácsné dr. Kükáló
bíró

A kiadmány hitelül:
tisztviselő